

СТЕНОГРАФСКИ ДНЕВНИЦИ

НА

XXIII-ТО ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
I ИЗВЪНРЕДНА СЕСИЯ

Брой 20

София, петък, 9 октомврий

1931 г.

24. заседание

Четвъртък, 8 октомврий 1931 година.

(Открито отъ подпредседателя Н. Захариевъ въ 16 ч. 50 м.)

СЪДЪРЖАНИЕ:

Стр.	Стр.
Отпуски, разрешени на народнитѣ представители: Цоло Марковъ, Момчо Дочевъ, Никола Гашевски, Костадинъ Косевъ, Стаматъ Ивановъ и Хафузъ Юсеинъ Тахировъ	413
Питания: 1) отъ народния представителъ Стойко Илиевъ къмъ министра на земледѣлието и държавнитѣ имоти и министра на финанситѣ относно производството на сусама и защитата му отъ конкуренцията отъ странство. (Съобщение)	413
2) отъ народния представителъ Никола Пждаревъ къмъ министра на вътрешнитѣ работи и народното здраве относно действия на полицейски органи спрямо новоизбраното постоянно присъствие на Видинския общински съветъ (Съобщение)	413
Законопроекти: 1) за измѣнение алинея втора на чл. 7 отъ закона за снабдяване войската съ коне и други животни. (Съобщение)	413
2) за продаване държавната моторна мелница, нахояща се на гара Каспичанъ, на Каспичанската селска община за 1.800.000 л., платими въ 10 години по 180.000 л. годишно. (Първо и второ четене)	414
3) за довършване строежитѣ по отводняването на Вардимъ—Новградското държавно блато и пр. (Първо и второ четене)	414, 415
4) за измѣнение и допълнение закона за търговията съ външни платежни срѣдства (Трето четене)	415
Изборъ — провѣрка. Докладване избора, произведенъ въ Габровската избирателна околия (Утвърждение)	415
Дневенъ редъ за следващото заседание	416

Председателстващъ Н. Захариевъ: (Звъни) Откривамъ заседанието. Присъжествуватъ нужното число народни представители.

(Отъ заседанието отсъствуватъ следнитѣ г. г. народни представители: Атанасовъ Русенъ, Бешковъ д-ръ Иванъ, Бончевъ Тодоръ, Бояджиевъ д-ръ Атанасъ, Бояджиевъ Стефанъ, Бояджиевъ Трифонъ Куневъ, Бурилковъ д-ръ Димо, Василевъ Григоръ, Василевъ Иванъ, Ганевъ Георги, Гашевски Никола, Георгиевъ Стойчо, Данаиловъ Георги, Даскаловъ Петъръ, Дековъ Петко, Деневъ Андрей, Джанкардашлийски Димитъръ, Диляновъ Минчо, Димитровъ д-ръ Димитъръ, Дичевъ Петко, Домузчиевъ Василь, Дрънски Димитъръ, Запряновъ Петко, Попивановъ Петъръ, Капитановъ Анастасъ, Каракашевъ Никола, Качаковъ Йорданъ, Кировъ Стаматъ, Коевски Василь, Колевъ Петко, Косевъ Костадинъ, Кръстевъ Гето, Кулевъ д-ръ Тодоръ, Кушевъ Вьчко Стоевъ, Кършовски Крумъ, Лоловъ Сава, Ляпчевъ Андрей, Маджаровъ Жеко, Маджаровъ Рашко, Мечкарски Тончо, Напетовъ Петко, Панайотовъ Петъръ, Петровъ Никола, Пиронковъ Александъръ, Радевъ Георги, Рафайловъ Филипъ, Рашковъ Христо, Русиновъ Костадинъ, Савовъ Сава, Сакъзовъ Янко, Сапуаджиевъ Никола, Свиначевъ Добри, Славовъ Кирилъ, Славовъ Стойно, Стайновъ Петко, Стамболиевъ Никола, Станевъ Митю, Статевъ Христо, Стойновъ Иванъ, Стояновъ Петко, Стоячевъ Цветанъ, Тошевъ Никола, Франгя д-ръ Александъръ, Цанковъ Александъръ, Чернооковъ Георги, Чирпанлиевъ д-ръ Никола и Шонговъ Георги)

Бюрото е разрешило отпущъ на следнитѣ народни представители:

На г. Цоло Марковъ — 1 день;
На г. Момчо Дочевъ — 1 день;
На г. Никола Гашевски — 2 дена;
На г. Костадинъ Косевъ — 1 день и
На г. Стаматъ Ивановъ — 3 дни.

Народниятъ представителъ г. Хафузъ Юсеинъ Тахировъ моли да му се разреши 30 дни отпущъ. Които г. г. народни представители съгласни да му се разреши исканиятъ отпущъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Постѣпило е питае отъ народния представителъ г. Стойко Илиевъ къмъ г. министра на земледѣлието и държавнитѣ имоти и г. министра на финанситѣ относно производството на сусама и защитата му отъ конкуренцията отъ странство.

Постѣпило е сѣщо питае отъ народния представителъ г. Никола Пждаревъ къмъ г. министра на вътрешнитѣ работи и народното здраве относно действия на полицейски органи спрямо новоизбраното постоянно присъствие на Видинския общински съветъ. Г. Пждаревъ моли г. министра да му отговори знае ли за тѣзи действия на полицейски органи.

Тѣзи питання ще се изпратятъ на съответнитѣ г. г. министри, за да отговорятъ.

Постѣпило е отъ Министерството на войната законопроектъ за измѣнение алинея втора на чл. 7 отъ закона

за снабдяване войската със коне и други животни. (Вж. прил. Т. I, № 11)

Този законопроект ще се раздаде на г. г. народните представители и ще се постави на дневен ред.

Пристъпваме към точка първа от дневния ред: одобряване предложението за продаване държавната моторна мелница, находяща се на гара Каспичанъ, на Каспичанската селска община за 1.800.000 л., платими въ 10 години по 180.000 л. годишно.

Моля г. секретаря да прочете предложението.

Замѣстникъ-секретарь З. п. Захариевъ (з): (Прочита предложението изцѣло, заедно съ мотивитѣ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 9)

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Никола Пждаревъ.

Н. Пждаревъ (д. сг): Г. г. народни представители! Азъ не виждамъ въ законопроекта съ какво се обезпечавя вземането на държавата по тази сума. По всичко изглежда, че ще се издаде нотариаленъ актъ, а следъ туй ние ще трѣбва тукъ да опрощаваме сумитѣ, които Каспичанската община дължи на държавата, защото не е опредѣленъ начинътъ, по който ще стане изплащането на тази сума. Азъ смѣтамъ, че загубата на държавата е голѣма не затова, че сега държавата би могла да продаде тази мелница на по-висока цена, но затова, че тя я е купила скѣпо. Членовѣтъ, които сѣмъ участвували въ комисията по оценката на тази мелница и които сѣмъ допустнали тази оценка, трѣбва да понесатъ загубата на държавата.

Министъръ Д. Гичевъ: Това е отдѣленъ въпросъ, който не се решава и предрешава съ това предложение.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Понеже нѣма записани други, ще гласуваме. Които приематъ предложението за продаване държавната моторна мелница, находяща се на гара Каспичанъ, на Каспичанската селска община за 1.800.000 л., платими въ 10 години по 180.000 л. годишно, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Министъръ Н. Мушановъ: Понеже това предложение е законодателно, то ще трѣбва да се гласува на три четения.

Предлагамъ да се даде спешностъ на законопроекта.

С. Мошановъ (д. сг): Въ таквъ случай ще трѣбва да се измѣни заглавието, вмѣсто „предложение“, да стане „законопроектъ“.

Министъръ Н. Мушановъ: Да, заглавието ще бѣде: законопроектъ за еди-какво си, а не предложение.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има предложение да се даде спешностъ на законопроекта. Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта на второ четене.

Замѣстникъ-секретарь З. п. Захариевъ (з): (Чете)

„ЗАКОНЪ“)

за продаване държавната моторна мелница, находяща се на гара Каспичанъ, на Каспичанската селска община за 1.800.000 л., платими въ 10 години по 180.000 л. годишно.“

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ заглавието на законопроекта, както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-секретарь З. п. Захариевъ (з): (Чете)

„Чл. 1. Продава се на Каспичанската селска община за 1.800.000 л. държавната моторна мелница, находяща се на гара Каспичанъ, за преустройство въ електрическа централа.“

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 1, както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

*) За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 9.

Замѣстникъ-секретарь З. п. Захариевъ (з): (Чете)

„Чл. 2. Мелницата се продава въ положение и граници, въ каквито се намира сега.“

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 2, както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-секретарь З. п. Захариевъ (з): (Чете)

Чл. 3. Сумата 1.800.000 л. Каспичанската селска община ще изплати на държавата въ срокъ 10 години, разпредѣлена на 20 вноски отъ по 90.000 л. всѣка една, платими на 20 юлий и 20 декемврий презъ 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939, 1940 и 1941 години.“

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 3, както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-секретарь З. п. Захариевъ (з): (Чете)

„Чл. 4. Разносжитѣ по прехвърляне мелницата върху Каспичанската селска община — 2% общински налогъ и гербътъ — сѣмъ въ тежестъ на общината, а другитѣ мита и берии — за смѣтка на държавата.“

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 4, както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-секретарь З. п. Захариевъ (з): (Чете)

„Чл. 5. Предаване мелницата за ползуване на общината ще стане следъ вноса на първата вноска отъ 90.000 л.“

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 5, както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-секретарь З. п. Захариевъ (з): (Чете)

„Чл. 6. Съ нотариаленъ актъ ще се снабди общината следъ издѣлжаване на всички вноски.“

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 6, както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще отложимъ разглеждането на точка втора по дневния редъ — трето четене законопроекта за допълнение закона за търговията съ външни платежни срѣдства, понеже комисията не е готова съ доклада си.

Моля парламентарната комисия по Министерството на финанситѣ да се събере на заседание.

Пристъпваме къмъ разглеждането на точка трета отъ дневния редъ — второ четене законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за закупуване и износъ на зърнени храни.

Има думата г. министърътъ на вътрешнитѣ работи.

Министъръ Н. Мушановъ: Понеже въ комисията станала доста измѣнения по законопроекта, затова нейниятъ докладъ ще се напечати и ще ви се раздаде. Ето защо, докато докладътъ се донесе отъ печатницата, моля да се отложи разглеждането на точка трета и да се пристѣпи къмъ разглеждането на точка четвърта отъ дневния редъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Пристъпваме къмъ точка четвърта отъ дневния редъ — първо четене законопроекта за довършване на строежитѣ по отводняване на Вардимъ-Новградското блато, съгласно закона за отстъпване на Вардимъ-Новградското държавно блато, Свищовска околия, на Великотърновския окръженъ съветъ, за да го подобри и използва за срокъ отъ 25 години, публикуванъ въ „Държавенъ вестникъ“ брой 28 отъ 2 май 1929 г.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта.

Секретарь В. Мариновъ (д): (Прочита законопроекта изцѣло, заедно съ мотивитѣ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 8)

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ на първо четене законопроекта за довършване на строежитѣ по отводняване на Вардимъ-Новградското блато, съгласно закона за отстъпване на Вардимъ-Новградското държавно блато, Свищовска околия, на Великотърновския окръженъ съветъ, за да го подобри и използва за срокъ отъ 25 години, публикуванъ въ „Държавенъ вестникъ“ брой 28 отъ 2 май 1929 г., моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър Д. Гичев: Предлагам да се даде спешност на законопроекта.

Председателстващ Н. Захариев: Които приемат предложението на г. министра на земеделието, да се даде спешност на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта на второ четене.

Секретар В. Маринов (д): (Чете)

„ЗАКОНЪ“

за довършване на строежит по отводняване на Вардим-Новградското блато, съгласно закона за отстъпване на Вардим-Новградското държавно блато, Свищовска околия, на В.-Търновския окръжен съвет, за да го подобри и използва за срок от 25 години, публикуван във „Държавен вестник“ брой 28 от 2 май 1929 г.“

Председателстващ Н. Захариев: Които приемат заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар В. Маринов (д): (Чете чл. 1 — вж. прил. Т. I, № 8)

Председателстващ Н. Захариев: Които приемат чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар В. Маринов (д): (Чете чл. 2 — вж. прил. Т. I, № 8)

Председателстващ Н. Захариев: Които приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар В. Маринов (д): (Чете чл. 3 — вж. прил. Т. I, № 8)

Председателстващ Н. Захариев: Които приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме към точка пета от дневния ред — доклад на комисията по проверка на изборит.

Ще се разгледа изборът във Габровската избирателна околия.

Има думата докладчикът г. Цвѣтко Таслаков.

Докладчик Ц. Таслаков (д): Г. г. народни представители! Ще ви докладвам избора във Габровската избирателна околия. Въз тази околия сж записани по избирателнит списъци 23.038 избиратели; гласували сж 15.455; действителни бюлетини — 15.299; недействителни — 156. Подадени сж гласове: за Народния блок 6.861; за коалиралит сж партии Демократически сговор и Националлиберална обединена партия, сж розов цвѣт — 6.009; за Работническата партия, сж сребрен цвѣт — 1.717; за Работническата социалдемократическа партия, сж червен цвѣт — 516; за коалиралит сж партии Български земеделски народен съюз, Занаятчийско-професионална и Радикалдемократическа, сж оранжев цвѣт — 124; за Националната за друга за политическо възраждане, генерал Иван Р. Шкойнов, сж черен и жълт цвѣтове — 27.

Въ протокола на централното бюро, при проверване на бюлетинит е констатирано, че изборнит книжа не били изпращани правилно, като въ нѣкои от пакетит били запечатани и турени въ една торба всичкит книжа, та станало нужда да ги разпечатват и проверват там. При проверката сж присъствували нѣкои от кандидатит и нѣкои застъпници. Тѣй щото нѣма забелязан никакъв дефект въ това отношение.

Окржжният сжд, като е прегледал книгата, е констатирал сжщит данни, които ви прочетох, и е провъгласил за избрани: от Народния блок Иван п. Рачев и Николай К. Лунгов; по втората листа — на коалиралит сж партии Демократически сговор и Националлиберална партия обединена — Стойчо Мошанов от Дръново; за допълнителни народни представители по първата листа — Димитър Тотев, Борис А. Попов и Савчо П. Рачев; по втората листа на Стойчо Мошанов — Екимъ

Хр. Топузанов, Никола Захариев, Петър Ц. х. Стойчев и Досю Бѣлчев Гешевски.

Има подадени до окръжния сжд нѣколко заявления, въ които има оплаквания, че имало бюлетини с нѣколко вида шрифт, които били разнасяни по селата. Съ това — тѣй говорят оплаквачит — се е целило да се наруши тайната на гласоподаването, като сж казвали на избирателит, че бюлетинит сж белязани, да бждат внимателни за кого ще гласуват, защото утре това или онова щѣло да стане — нѣмало да се дава помощ на общината; оная, която е дадена, щѣла да се опнеме и разни други заплашвания от малки и голѣми хора. Но при проверката, която азъ лично направихъ, се оказа, че там, където сж заплашвани избирателит, повече гласове сж дадени за опозицията. Въ две-три общини, където е имало заплашвания, опозиционнит гласове сж превишили гласовѣт, подадени за правителствената листа, сж 200—300.

Това не дава никакви основания да се смѣта изборът опорочен. Секционната комисия прие избора за редовен, прие го безъ възражения за редовен и цѣлата проверочна комисия и азъ от нейно име тукъ ходатайствувамъ предъ васъ да приемете този изборъ за правиленъ и редовен.

Председателстващ Н. Захариев: Които приемат изборът във Габровската избирателна околия да бжде утвърденъ тѣй, както се докладва от г. докладчика, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Давамъ 10 м. отидихъ.

(Следъ отидихъ)

Председателстващ Н. Захариев: (Звъни) Заседанието продължава. Пристъпваме къмъ втората точка отъ дневния редъ, която бѣше прередена — трето четене на законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за търговията сж външни платежни срѣдства.

Моля г. докладчика да го докладва.

Докладчик Н. Йотов (з): (Прочита законопроекта изцѣло, безъ измѣнения)

Г. г. народни представители! По предложение на г. министра на финанситъ станаха следнит измѣнения и прибавки въ законопроекта.

По § 3. Къмъ чл. 2 се прибавя нова алинея, освенъ тая, която е въ законопроекта.

Министър д-ръ А. Гиргинов: Тогава текстътъ ще стане: „Къмъ чл. 2 се прибавятъ следнитъ нови алинеи“.

Докладчик Н. Йотов (з): Първата ще бжде тая, която е въ законопроекта, а втората ще има следния текстъ: (Чете) „Българската народна банка не носи отговорностъ въ случай, че откаже да даде нѣкому чужди девизи“.

По § 4. Следъ първата алинея на чл. 4, следъ думитъ „такси и берии“ се прибавя следниятъ текстъ: (Чете) „По изключение. Дирекцията на държавнитъ дългове, следъ като вземе мнението на Българската народна банка, може писмено да разреши износа на държавни и гарантирани отъ държавата облигации, ако износителътъ установи, че за цельта е отстъпилъ равноценната чужда валута на Българската народна банка“.

По § 5. Въ началото на текста сж пропуснати думитъ: „Новъ чл. 6“.

По § 6. Въ първата алинея на чл. 6, който става чл. 7, думитъ въ края на алинеята „тъмниченъ затворъ до една година“ се замѣнятъ сж думитъ: „тъмниченъ затворъ отъ три месеци до три години“.

По § 8. Чл. 7 става чл. 8 и се измѣня така: (Чете) „Въ духа на настоящия законъ Българската народна банка може да издава наредби, одобрявани отъ министъра на финанситъ, а за приложението на закона — да издаде и правилникъ“.

В. Моллов (д. сг): Не е така. Трѣбва Българската народна банка да издаде правилникъ — който, впрочемъ, сжществува — но не може наредбитъ да предшествуватъ правилника. Трѣбва да каже: „да издаде правилникъ“ и тогава: „да издава наредби“.

Министър д-ръ А. Гиргинов: Това нѣма значение. Наредбитъ ще се издаватъ сж течение на времето. Може още днесъ да има наредби, преди да е влѣзълъ законътъ въ сила. А правилникътъ, който ще обеме цѣлата материя, може да се забави сж нѣколко дена.

*) За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 8.

В. Молловъ (д. сг): Той е готовъ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Така че нѣма никаква прѣчка. Тукъ е важно да се каже, че възъ основа на този законъ ще се издаде отъ Българската народна банка единъ правилникъ.

В. Молловъ (д. сг): То се разбира, обаче правилникътъ не може да бѣде нарушенъ отъ наредбитъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Георги Говедаровъ.

Г. Говедаровъ (д. сг): Г. г. народни представители! Азъ бихъ молилъ текстътъ, въ който е казано, че нѣма отговорностъ за банката, ако тя откаже да снабди съ девизи даденъ просителъ, да бѣде следъ онзи текстъ, въ който се говори, че никое учреждение не може да прави поръчки, безъ да има съгласието на Народната банка. Защото възможно е банката да даде съгласие за известни поръчки, за които се иска изплащане въ дадени срокове. Възможно е при първия срокъ банката да не е въ затруднение, а при втория може да бѣде въ затруднение. Затуй предлагамъ да се каже, че банката не отговаря за такива случаи, макаръ по принципъ да е дала своето съгласие.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата г. министърътъ на финанситъ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Г. Говедаровъ! Въ чл. 2 на закона, който сега допълваме и измѣняваме, се третира материята, че Българската народна банка снабдява българскитъ граждани и всички, които търгуватъ въ България, съ чужда валута. Покрай контрола, за който се говори въ чл. 1 на закона, въ чл. 2 се говори, че Народната банка е, която снабдява нуждаещитъ се съ девизи. Следователно, тукъ е мѣстото да се направи тази добавка, че тя нѣма да

отговаря въ случай, че нѣкому не даде, по всевъзможни причини, чужда валута. Дотамъ може би нѣма да се дойде, но въ всѣки случай нека се предвиди това.

Азъ моля г. г. народнитъ представители да се съгласятъ да се приеме законопроектътъ на трето четене съ тия добавки, които се докладваха отъ г. докладчика и които бѣха предложени отъ мене въ комисията, която ги прие.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ на трето четене законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за търговията съ външни платежни сръдства, заедно съ поправкитъ и прибавкитъ, които се докладваха отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 4)

Законопроектътъ за измѣнение и допълнение на закона за закупуване и износъ на зърнени храни е вече приготвенъ отъ комисията, обаче не е отпечатанъ, затова разглеждането на тая точка отъ дневния редъ ще остане за следващото заседание.

Ще вдигнемъ заседанието за утре съ следния дневенъ редъ:

1. Трето четене законопроекта за продаване държавната моторна мелница, находяща се на гара Каспичанъ, на Каспичанската селска община за 1.800.000 л. и пр.

2. Трето четене законопроекта за довършване строежитъ по отводняване Вардимъ—Новградското държавно блато и пр.

3. Второ четене законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за закупуване и износъ на зърнени храни, и

4. Докладъ на комисията по провѣрка на изборитъ.

Които приематъ този дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигамъ заседанието.

(Вдигнато въ 18 ч. и 10 м.)

Подпредседателъ: Н. ЗАХАРИЕВЪ

Секретаръ: ВАС. МАРИНОВЪ

Началникъ на стенографското отдѣление: Д. АНТОНОВЪ